

Digitaliseringsstrategie NPO Cloud 2026-2030

Bijlage bij agendapunt 8b – Ledenraad 7 maart 2026

1. Inleiding

De Nederlandse Postduiven Organisatie staat voor een belangrijke strategische keuze. De huidige IT-infrastructuur voor het registreren van wedvluchten nadert het einde van zijn levensduur en de duivensport wordt geconfronteerd met fraude die met de huidige systemen niet effectief kan worden voorkomen. Het NPO Bestuur legt daarom deze digitaliseringsstrategie ter vaststelling voor aan de Ledenraad.

Deze strategie beschrijft hoe de NPO Cloud de komende jaren wordt uitgebreid tot een centraal platform dat de gehele wedstrijdadministratie ondersteunt: van het registreren van te enten duiven tot en met het publiceren van uitslagen. De kern van de aanpak is "voorkomen is beter dan genezen": door controle vooraf in te bouwen, wordt fraude voorkomen in plaats van achteraf geconstateerd.

2. Aanleiding

2.1 Technische noodzaak

De huidige infrastructuur voor de duivensport kent verschillende kwetsbaarheden die op termijn tot ernstige problemen leiden.

Ten eerste bereiken veel kloksystemen het einde van hun levensduur. Fabrikanten ondersteunen een groot deel van de gebruikte klokken niet meer. Daarnaast stopt de DCF77-tijdzender in 2031. Deze radiozender, die sinds 1959 het atoomkloksignaal uitzendt waarmee klokken worden gesynchroniseerd, wordt binnen enkele jaren uitgefaseerd. Kloksystemen die hiervan afhankelijk zijn, functioneren daarna niet meer betrouwbaar.

Ten tweede is de positie van klokleveranciers kwetsbaar. Door een krimpende markt en beperkte verkoop van nieuwe systemen staan leveranciers onder druk. Zij ontwikkelen daarom cloud-oplossingen om hun voortbestaan te verzekeren. Dit sluit aan bij de richting die de NPO wil inslaan. Indien deze transitie niet slaagt, bestaat het risico dat leveranciers ophouden te bestaan.

Ten derde nadert de applicatiesoftware voor wedstrijdadministratie (Autokon, Rekenaar, DAS, Prsys) het einde van zijn levensduur. Deze software wordt uitsluitend in Nederland gebruikt en is gebaseerd op het UDP-formaat, een dataformaat dat nergens anders ter wereld wordt toegepast. De afhankelijkheid van een beperkte groep ontwikkelaars vormt een risico voor de continuïteit.

2.2 Fraudeproblematiek

De analyse van het fraude-dashboard over 2025 heeft verschillende vormen van fraude aan het licht gebracht die de integriteit van de sport ondermijnen.

Bij de start van het seizoen 2025 stonden meer dan 13.000 duiven niet correct op naam geregistreerd. Dit betreft administratieve fraude die met de huidige controle achteraf onvoldoende wordt aangepakt. Daarnaast zijn er signalen van vaccinatiefraude door illegale paramyxovirus-entingen buiten het officiële circuit om.

Ook bij het inkorven zijn onregelmatigheden geconstateerd. Het gaat onder meer om opvallende tijdsverschillen tussen het inkorven van opeenvolgende liefhebbers (meer dan vier uur), ongebruikelijk korte tijden tussen het inkorven van grote aantallen duiven (200 duiven binnen enkele seconden), en handmatige wijzigingen in UDP-bestanden (200 tot 500 duiven per weekend). Verder zijn er gevallen bekend van duiven die werden ingemand voor vluchten waarvoor zij niet in aanmerking kwamen.

Tot slot zijn er signalen van chipringfraude, waarbij de authenticiteit van elektronische ringen in het geding is.

De huidige werkwijze van controle achteraf biedt onvoldoende mogelijkheden om deze fraude te voorkomen. Om fraude effectief tegen te gaan, zouden afdelingen het toezicht moeten intensiveren en sancties moeten opleggen, wat een onevenredige belasting betekent. De digitaliseringsstrategie richt zich daarom op het voorkomen van fraude door controle vooraf in te bouwen in de systemen.

3. Doelstellingen

De digitaliseringsstrategie kent vier hoofddoelstellingen:

1. **Voorkomen van fraude door controle vooraf** op het gebied van administratie, vaccinatie, inkorven en chipringen.
2. **Toekomstbestendigheid garanderen** door de afhankelijkheid van verouderde kloksystemen en software weg te nemen, met als horizon minimaal 2040.
3. **Ontzorgen van afdelingen en verenigingen** door processen te centraliseren en te automatiseren.
4. **Faciliteren van de herindeling** die per 1 januari 2028 wordt doorgevoerd, door uniforme systemen beschikbaar te stellen aan de vijf nieuwe afdelingen.

4. Oplossingsrichting: NPO Cloud als centraal platform

De oplossing bestaat uit het stapsgewijs uitbreiden van de NPO Cloud tot een centraal platform dat alle relevante gegevens bij elkaar brengt. De NPO Cloud bevat nu reeds de leden- en ringenadministratie. Hieraan worden de komende jaren toegevoegd: de vaccinatieregistratie, de wedstrijdduivenadministratie, en de inkorf- en vluchtgegevens.

Door deze gegevens te koppelen, kan bij het inkorven direct worden gecontroleerd of een duif correct geregistreerd staat, geldig is geënt, en mag deelnemen aan de betreffende vlucht. Fraude wordt zo voorkomen in plaats van achteraf geconstateerd.

De marktverkenning met klokleveranciers Benzing en Unikon (najaar 2025) heeft uitgewezen dat het laden van klokken via de NPO Cloud aansluit bij de ontwikkelrichting van deze leveranciers en bij vergelijkbare ontwikkelingen in België. Inmiddels zijn ook gesprekken gevoerd met Bricon, Tipos en Mega. Met Tauris wordt nog een afspraak ingepland. Alle grote leveranciers kunnen hun systemen geschikt maken voor koppeling met de NPO Cloud, waarbij voor de meeste klokken een upgrade nodig is.

5. Roadmap 2026-2030

De uitvoering verloopt in fasen, waarbij ieder jaar concrete resultaten worden opgeleverd:

2026 – Ontwikkeling van de koppeling voor het laden van klokken via de NPO Cloud. De functionaliteit "Mijn te enten duiven" is beschikbaar en wordt getest door Afdeling 11; deelname door leden van overige afdelingen is vrijwillig.

2027 – Testen van het laden van klokken via de NPO Cloud. "Mijn te enten duiven" wordt verplicht voor alle leden. Start ontwikkeling van directe aanlevering van inkorf- en wedvluchtgegevens aan de NPO Cloud.

2028 – Voortzetting van de testfase voor het laden van klokken. Testen van de directe aanlevering van inkorf- en wedvluchtgegevens.

2029 – Alle klokken worden geladen via de NPO Cloud (productie). Inkorf- en wedvluchtgegevens gaan direct naar de NPO Cloud. De huidige applicatiesoftware en het UDP-formaat worden uitgefaseerd (end of life).

2030 – Live uitslagen beschikbaar op duivensportbond.nl en via een koppeling voor externe partijen. Start ontwikkeling en test van vaste chipringen (in overleg met FCI). Dierenartsen krijgen toegang om vaccinatieverklaringen direct in te voeren.

Scope en afbakening

De strategie richt zich op de reguliere NPO-vluchten georganiseerd door afdelingen, inclusief jeugdleden en de Ladies League. Uitslagen worden beschikbaar op zes niveaus: vereniging, regio, rayon, afdeling, nationaal en internationaal.

Buiten de huidige scope vallen: splijtleden, poolen, commerciële competities, uitslagen van fondclubs en najaarsklassiekers, en stamboompakketten. Deze onderdelen worden in een latere fase betrokken bij de verdere doorontwikkeling.

6. Financieel kader

Voor de realisatie van de digitaliseringsstrategie is de volgende raming opgesteld:

Jaar Ontwikkelbudget Beheerbudget Totaal

2026	€ 24.000	€ 25.000	€ 49.000
2027	€ 125.000	€ 25.000	€ 150.000
2028	€ 24.000	€ 35.000	€ 59.000
2029	€ 24.000	€ 35.000	€ 59.000
2030	€ 48.000	€ 35.000	€ 83.000

De kosten voor 2026 zijn gedekt binnen de reguliere begroting. Bij vaststelling van deze strategie wordt de raming verder uitgewerkt in een businesscase met een detailbegroting, die aan een volgende Ledenraad wordt voorgelegd.

7. Impact voor leden

De transitie naar cloud-gebaseerde kloksystemen heeft gevolgen voor individuele leden. Voor de meeste klokmerken is een upgrade nodig om te kunnen koppelen met de NPO Cloud. Het bestuur heeft oog voor de financiële impact hiervan op leden en onderzoekt mogelijkheden zoals een kortingsregeling en huurmodellen.

De komende periode wordt uitvoerig gecommuniceerd over de veranderingen en wat deze betekenen voor leden. Dit gebeurt via Op de Hoogte en het Spoor der Kampioenen. Daarnaast wordt in 2027 een roadshow georganiseerd langs de vijf nieuwe afdelingen om leden persoonlijk te informeren en vragen te beantwoorden.

8. Governance: instellen stuurgroep

Voor de besturing van de digitaliseringsstrategie wordt een stuurgroep ingesteld. Deze stuurgroep bestaat uit:

- De secretaris van het NPO Bestuur
- De technisch projectleider (Ardy Bullee)
- Eén vertegenwoordiger met IT-kennis per afdeling (vijf personen)

De stuurgroep bewaakt de voortgang, adviseert over prioriteiten en fungeert als klankbord voor de uitvoering. De afdelingsvertegenwoordigers zorgen voor de verbinding met de achterban en signaleren vroegtijdig knelpunten.

9. Beslispunten

De Ledenraad wordt gevraagd de volgende besluiten te nemen:

1. **Vaststellen van de uitgangspunten** van deze digitaliseringsstrategie, te weten: het uitbouwen van de NPO Cloud tot centraal platform, het voorkomen van fraude door controle vooraf, en het uitfasen van de huidige applicatiesoftware en het UDP-formaat per 2029.
2. **Vaststellen van de kostenraming** als uitgangspunt voor verdere uitwerking. De raming wordt uitgewerkt in een detailbegroting en businesscase, die ter besluitvorming aan een volgende Ledenraad wordt voorgelegd.
3. **Instellen van een stuurgroep** bestaande uit de secretaris van het NPO Bestuur, de technisch projectleider en één vertegenwoordiger met IT-kennis per afdeling.

Namens het NPO Bestuur